

Regeringens proposition

2003/04:83

Digitala färdskrivare vid vägtransporter

Prop.
2003/04:83

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Harpsund den 4 mars 2004

Göran Persson

Ulrica Messing
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

De mekaniska färdskrivare, som i dag finns i lastbilar och bussar för att registrera körtid m.m., skall efterhand ersättas med digitala färdskrivare. Dessa nya färdskrivare förutsätter för sin användning särskilda färdskrivarkort (smarta kort) som skall utfärdas av Vägverket.

I propositionen föreslås att lagen (2001:558) om vägtrafikregister ändras i fråga om ändamål och innehåll för att omfatta Vägverkets hantering av färdskrivarkorten. I propositionen gör regeringen bedömningen att några ändringar i sekretesslagen (1980:100) inte behövs för skydd av de säkerhetsfunktioner som skall finnas i färdskrivarkorten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2004.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister	4
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Bakgrund	6
4.1	Kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter.....	6
4.2	Den digitala färdskrivaren.....	7
4.3	Färdskrivarkorten	8
5	En särskild kontrollag?	9
6	Sekretess i samband med utfärdande av färdskrivarkort.....	10
7	Behandlingen av personuppgifter	12
8	Ikraftträdande och konsekvenser av förslaget	13
9	Författningskommentar	14
Bilaga 1	Lagförslagen i Vägverkets framställning	15
Bilaga 2	Förteckning över remissinstanserna	18
Bilaga 3	Lagrådets yttrande	19
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 mars 2004	20
	Rättsdatablad.....	21

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2003/04:83

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister Prop. 2003/04:83

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2001:558) om vägtrafikregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om

a) fordonsägare,

b) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen,

c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafik- ärende, *eller*

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning,

c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafik- ärende,

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning, *eller*

e) den som ansöker om, har eller har haft färdskrivarkort som avses i rådets förordning (EEG) nr 3821/85 av den 20 december 1985 om färdskrivare vid vägtransporter¹,

2. försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgifter om personer under 1 a), b) och d) utgör underlag för provningar eller beslut,

3. information om fordonsägare för trafiksäkerhets- eller miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott,

4. aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register, samt

5. uttag av urval för direkt marknadsföring av information om fordonsägare, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204).

¹ EGT L 370, 31.12.1985, s. 8 (Celex 31985R3821).

I vägtrafikregistret förs det in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,
2. a) behörighet enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,
b) förarutbildning och förarprov,
c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen,
3. a) behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,
b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller gods-transporter, *samt*
4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning.

b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller gods-transporter,

4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning,

5. *innehav av färdskrivarkort som avses i rådets förordning (EEG) nr 3821/85, och*

6. *utfärdande, utbyte, förnyelse, förlustanmälan, återlämnande, giltighet och återkallelse av färdskrivarkort enligt 5, och som i övrigt behövs för tillämpningen av förordning (EEG) nr 3821/85 och av föreskrifter som meddelats i anslutning till den.*

I registret förs det dessutom in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

Personuppgifter får endast föras in för de ändamål som anges i 5 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.

Mot bakgrund av ändringar i rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter, med krav på en ny typ av färdskrivare (ett digitalt system), har Vägverket i en framställning till regeringen den 7 april 2003 föreslagit en lag om kontroll av kör- och vilotider samt färdskrivare, med kompletterande nationella bestämmelser. Den nya kontrollagen föreslås i grundläggande delar ersätta förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter. Förslaget innehåller också en överföring till kontrollagen av nuvarande bestämmelser i fordonslagen (2002:574) om vägkontroll av färdskrivare samt ändringar i sekretesslagen (1980:100) och lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

Vägverkets förslag om ändringar i sekretesslagen och lagen om vägtrafikregister finns i *bilaga 1*. Vägverkets framställning har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 2*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Näringsdepartementets ärende N2003/3005/TP.

Förslaget i denna proposition har utformats i samarbete med Vänsterpartiet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 12 februari 2004 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslaget. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 3*. Lagrådsremissens lagförslag stämmer överens med propositionens. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

4 Bakgrund

4.1 Kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter

I samband med att Sverige tillträdde EES-avtalet ersattes kungörelsen (1972:602) om arbetstid vid vägtransport, m.m. med EG:s regelverk på området genom förordningen (1993:184) om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter. Genom medlemskapet i EU blev EG-förordningarna – (EEG) nr 3820/85 av den 20 december 1985 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter¹ och (EEG) nr 3821/85 av den 20 december 1985 om färdskrivare vid vägtransporter² – direkt tillämpliga som svensk rätt. Kompletterande nationella bestämmelser finns i förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter.

¹ EGT L 370, 31.12.1985, s. 1 (Celex 31985R3820).

² EGT L 370, 31.12.1985, s. 8 (Celex 31985R3821).

Bestämmelserna omfattar vägtransporter, huvudsakligen inom EES, med tunga lastbilar samt bussar och innebär begränsningar av den dagliga körtiden (högst 9 timmar), krav på raster (45 minuter efter 4,5 timmars körning), dygnsvila (11 timmar) och veckovila (45 timmar). Regelverket är dock förenat med ett flertal möjligheter till avsteg från de grundläggande kraven. När det gäller internationella transporter utanför EES tillämpas huvudsakligen den europeiska AETR-överenskommelsen i stället för EG-förordningarna. Överenskommelsen är införlivad i svensk rätt genom förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter. Det materiella innehållet i AETR-överenskommelsen är i allt väsentligt lika med det i EG-förordningarna. De nämnda regelverken omfattar inte gods- och persontransporter med lätta fordon (upp till 3,5 ton). Dessa regleras i stället uteslutande nationellt genom förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet.

För kontroll av efterlevnaden av bestämmelserna om kör- och vilotider finns krav på färdskrivare i förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och i AETR-överenskommelsen. Samtliga fordon som omfattas av kör- och vilotidsbestämmelserna i förordning (EEG) nr 3820/85 skall vara utrustade med en färdskrivare. Kontrollen av vilotid enligt 1994 års förordning sker i stället genom en personlig tidbok.

En färdskrivare är en utrustning som är avsedd att installeras i ett vägfordon med uppgift att automatiskt eller halvautomatiskt lämna detaljerad information om fordonets förflyttningar och om förarnas arbetspass. Informationen tas emot och bevaras på ett diagramblad. På bladet kan färdskrivaren skriva en sammanhängande redovisning av den information som skall registreras. Kontrollen av kör- och vilotider sker således med utgångspunkt från uppgifterna på diagramblad.

4.2 Den digitala färdskrivaren

Mot bakgrund av behovet att komma till rätta med det missbruk som systemet med de nuvarande mekaniska färdskrivarna ger utrymme för, har rådet genom förordning (EG) nr 2135/98 av den 24 september 1998 om ändring av förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och direktiv 88/599/EEG om enhetligt förfarande vid kontroll av förordningarna (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85³ beslutat om krav på en ny modern utrustning. Färdskrivaren skall ha en enhet för elektronisk lagring av information och föraren skall ha ett personligt förarkort, ett så kallat smart kort, som används tillsammans med färdskrivaren. Den nya färdskrivaren skall således lagra informationen elektroniskt (digitalt) i stället för på diagramblad. De tekniska kraven är närmare angivna i förordning (EG) nr 1360/2002 av den 13 juni 2002 om anpassning för sjunde gången till den tekniska utvecklingen av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter⁴.

Genomförandet av de nya kraven är förenat med övergångsbestämmelser enligt följande. Samtliga fordon som omfattas av kör- och vilo-

³ EGT L 274, 9.10.1998, s. 1 (Celex 31998R2135).

⁴ EGT L 207, 5.8.2002, s. 1 (Celex 32002R1360).

tidsbestämmelserna och som tas i bruk för första gången den 5 augusti 2004 eller senare, skall vara utrustade med den nya digitala färdskrivaren. Vidare skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att kunna utfärda förarkort senast den 5 maj 2004. Det faktiska läget är dock att några typgodkända färdskrivare inte kommer att finnas på marknaden den 5 augusti 2004 och kommissionen överväger åtgärder med anledning av detta.

4.3 Färdskrivarkorten

Det digitala färdskrivarsystemet kan sägas bestå av två delar – dels en fordonsenhet (den egentliga färdskrivaren), dels ett förarkort som används tillsammans med fordonsenheten. Systemet förutsätter dock att inte bara förarna utan även transportföretag (arbetsgivare), ackrediterade verkstäder, fordonstillverkare och behörig kontrollmyndighet (polisen), har erforderlig tillgång till systemet och lagrad information. Det behövs därför smarta kort utöver förarkortet. Den samlade benämningen är färdskrivarkort. Dessa är följande.

1. *Förarkort*, utfärdas till en viss förare. Kortet kan identifiera föraren och gör det möjligt att lagra data om förarens aktiviteter.

2. *Företagskort*, utfärdas till en ägare eller en nyttjanderättshavare av fordon som utrustats med färdskrivare. Kortet kan identifiera företaget och gör det möjligt att visa, överföra och skriva ut data som finns lagrade i en färdskrivare som är låst till företaget.

3. *Verkstadskort*, utfärdas till en tillverkare av färdskrivare, en fordonstillverkare eller en i särskild ordning godkänd verkstad. Kortet kan identifiera kortinnehavaren och gör det möjligt att prova, kalibrera eller överföra data från färdskrivaren.

4. *Kontrollkort*, utfärdas till en behörig kontrollmyndighet. Kortet kan identifiera myndigheten och gör det möjligt att läsa, skriva ut eller överföra data som lagrats i dataminnen eller på förarkortet.

I avsnitt IV i bilaga 1 B till förordning (EEG) nr 3821/85 finns angivet konstruktions- och funktionskrav för färdskrivarkorten, bl.a. kortens utformning och vilka uppgifter som skall finnas, såväl synliga som digitalt lagrade på respektive kort. Förarkorten skall innehålla förarens namn, födelsedatum, körkortsnummer – vilket i Sverige är detsamma som personnumret – ett särskilt kortnummer samt fotografi av föraren och förarens namnteckning. Utformningen är i allt väsentligt uppbyggd på motsvarande sätt som gäller för körkort. Även de övriga färdskrivarkorten skall ha ett liknande innehåll men utfärdas inte till en enskild person och saknar därför fotografi och namnteckning. Vidare finns krav på uppgifter av säkerhetskaraktär.

Ett verkstadskort får ha en giltighetstid på högst ett år medan förarkortet får ha en giltighetstid på högst fem år. För övriga kort finns inga bestämmelser i EG-förordningen om giltighetstid. Antalet förarkort som måste utfärdas i Sverige har av Vägverket uppskattats till 100 000 årligen medan övriga typer av kort blir betydligt färre; omkring 5 000 företagskort inledningsvis men efter några år omkring 1 000, omkring 500 verkstadskort samt 200 kontrollkort.

Det ankommer på varje medlemsland att bestämma vilken myndighet som skall utfärda färdskrivarkort. Enligt förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter, är Vägverket i dag behörig myndighet. Det är lämpligt att Vägverket även i fortsättningen har hand om den uppgiften.

I förordning (EG) nr 1360/2002 sägs att färdskrivarens registrering och lagring av data i sitt dataminne och på färdskrivarkort görs i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁵. Det sägs vidare att lagring av övriga data på färdskrivarkorten – utöver de som följer av förordningen – skall göras i enlighet med direktiv 95/46/EG. Således gäller för svenskt vidkommande att all behandling av personuppgifter i ett färdskrivarkort som inte är ett direkt krav enligt EG-förordningen, skall ske i enlighet med personuppgiftslagen (1998:204). I lagen regleras bl.a. när behandling av personuppgifter är tillåten (10 §) – varvid samtycke kan vara en nödvändig förutsättning – och att den registrerade skall informeras (23–26 §§).

5 En särskild kontrollag?

Regeringens bedömning: Av de bestämmelser som behövs i anslutning till EG-förordningarna om kör- och vilotider samt färdskrivare, krävs lagform endast för förslaget i denna proposition.

Framställningens förslag: Vägverket föreslår en särskild lag om kontroll av kör- och vilotider samt färdskrivare som i grundläggande delar ersätter förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter.

Remissinstanserna: *Justitieombudsmannen (JO)* ansluter sig till uppfattningen att det nya kontrollsystemet som föreslås bör lagregleras. *Hovrätten för Västra Sverige* ifrågasätter om lagregleringen behöver vara så detaljerad som föreslås.

Skälen för regeringens bedömning: Den nuvarande förordningen (1995:521) om behöriga myndigheter, m.m. i fråga om kör- och vilotider samt färdskrivare vid vägtransporter innehåller föreskrifter som delvis är av verkställighetskaraktär enligt 8 kap. 13 § regeringsformen och som i övrigt är meddelade enligt bemyndigande i lagen (1975:88) med bemyndigande att meddela föreskrifter om trafik, transporter och kommunikationer. I fordonslagen (2002:574) finns föreskrifter om vägkontroll m.m. av färdskrivare och om rätt för polisman och bilinspektör att få tillträde till fordon och slutna utrymmen i fordon samt till företags lokaler (2 kap. 13 § och 3 kap. 3 §). I fordonslagen finns också bemyndigande för regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, att meddela föreskrifter om fordons utrustning och ytterligare föreskrifter om kontrollens omfattning samt förelägganden och körförbud (5 kap. 8 §).

⁵ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31 (Celex 31995L0046).

Med undantag av de ändringar i lagen (2001:558) om vägtrafikregister som nu föreslås, är regeringens bedömning att de kompletterande föreskrifter som behövs med anledning av de nya EG-reglerna om den digitala färdskrivaren, kan meddelas i förordning. Därvid anmärks att Vägverkets förslag om en utvidgning av såväl ansvarsbestämmelsernas territoriella räckvidd som av svensk domstols behörighet att pröva åtal – vilket i sig skulle kräva lagform – inte är aktuellt för närvarande, bl.a. mot bakgrund av att EG-kommissionen har lämnat förslag till en ny förordning om kör- och vilotider som innehåller bestämmelser som påverkar den frågan.

6 Sekretess i samband med utfärdande av färdskrivarkort

Regeringens bedömning: De nuvarande bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100) är tillräckliga för skydd av sådana uppgifter som avser färdskrivarkortens säkerhet.

Framställningens förslag: Vägverket föreslår ett tillägg i 5 kap. 3 § sekretesslagen avseende uppgifter som rör tillverkningen av färdskrivarkort. I framställningen finns förslag även om sekretess för färdskrivarkortens kortnummer.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens bedömning: Färdskrivarkorten är så kallade smarta kort, dvs. kort som innehåller ett chip och en mikroprocessor med viss minneskapacitet och programmeringsmöjlighet. I fråga om säkerhet skall det finnas ett skydd för integriteten och autenticiteten hos data som utbyts mellan korten och färdskrivaren och hos data som överförs från korten. Vidare skall säkerheten möjliggöra vissa skrivförfaranden till korten endast från färdskrivaren, utesluta risken för förfalskningar av data som lagras på korten, förhindra manipulering och upptäcka alla sådana försök. Samtliga färdskrivarkort skall kunna användas i vilken typgodkänd färdskrivare som helst (interoperabilitet).

För att uppnå dessa krav kommer utfärdandet av färdskrivarkort att utgå från kryptografiska nycklar (PKI-nycklar) och certifikat. Dessa uppgifter lagras i korten men är inte tillgängliga för kortinnehavaren. Varje medlemsstat tilldelas en särskild PKI-nyckel som i sin tur härrör från vad som benämns EU-rotnyckeln. Ansvar för rotnyckeln skall ligga hos en organisation som utses av kommissionen. Kortet möjliggör också lagring av en privat kortkod, en PIN-kod. En sådan kod kommer dock endast att användas tillsammans med verkstadskorten.

De uppgifter av säkerhetskaraktär som skall säkerställa interoperabilitet och en tillförlitlig användning av systemet kommer att hanteras av Vägverket i samband med utfärdandet av färdskrivarkorten. Vägverket har anfört att skälet till förslaget om sekretess är de säkerhetskrav på hantering av nycklar och certifikat som indirekt ställs i förordning (EG) nr 1360/2002. I förordningen finns mycket omfattande tekniska krav på det digitala färdskrivarsystemet, bl.a. i fråga om säkerhetsmål och säker-

hetsmekanismer. Med utgångspunkt härifrån anser regeringen att tillförlitligheten i systemet uppenbarligen skulle äventyras om de aktuella uppgifterna är allmänt tillgängliga och delar därför Vägverkets bedömning i fråga om behovet av sekretess.

Vägverket föreslår en sekretessbestämmelse som omfattar uppgifter om tillverkningen av färdskrivarkort. Vad som ytterst skall uppnås är ett skydd mot att obehörigt intrång sker i färdskrivarsystemet genom kännedom om de säkerhetsfunktioner som finns i färdskrivarkorten. Från den utgångspunkten synes den föreslagna bestämmelsens tillämpningsområde omfatta även uppgifter som inte har någon betydelse för säkerheten. Det får anses tillräckligt att skydd uppnås för sådana uppgifter som lämnar eller kan bidra till upplysning om säkerhetsfunktionerna.

Enligt 5 kap. 2 § sekretesslagen gäller sekretess för uppgift om säkerhetsåtgärd med avseende på bl.a. behörighet att få tillgång till upptagning för ADB eller annan handling (punkt 4), om det kan antas att syftet med åtgärden motverkas om uppgiften röjs. Enligt 3 § samma kapitel gäller sekretess också för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om chiffer, kod eller liknande metod som har till syfte att göra det möjligt att kontrollera om data i elektronisk form har förvanskats (punkt 2), om det kan antas att syftet med metoden motverkas om uppgiften röjs.

Färdskrivarkorten är av fyra slag och med olika funktioner. Samtliga de chiffer, koder och liknande metoder som kommer att användas kan därför inte hänföras till det kontrollsyrte som sägs i 3 § första stycket 2. Däremot är de aktuella säkerhetsfunktionerna, i andra fall än som sägs i 3 §, hänförliga till sådana säkerhetsåtgärder som sägs i 2 § med avseende på behörighet att få tillgång till upptagning för ADB.

Regeringens bedömning är därför att den nuvarande regleringen i sekretesslagen ger det skydd som behövs i fråga om uppgifter som direkt eller indirekt skulle kunna användas för att äventyra den säkerhet som följer av kraven i EG-förordningen.

Från sekretessynpunkt finns i övrigt anledning att överväga behovet av skydd för uppgifter som finns tillgängliga hos kontrollmyndigheten, dvs. polisen, och som har koppling till kontrollkortet. Det finns nämligen möjlighet att lagra diverse uppgifter på kontrollkortet som har samband med genomförda kontroller. Ett röjande av sådana uppgifter framstår som olämpligt eftersom de kan vara av förundersökningskaraktär eller av sådant slag i övrigt att kontrollverksamheten motverkas. Enligt regeringens bedömning finns dock erforderligt sekretesskydd i nu nämnda avseenden, dels genom bestämmelsen om förundersökningssekretess i 5 kap. 1 § första stycket 1 sekretesslagen och dels genom första stycket 4 i samma paragraf som avser polisens verksamhet i övrigt för att förebygga, uppdaga, utreda eller beivra brott. I 9 kap. 17 § finns korresponderande sekretessregler till skydd för enskildas intressen. Inte heller i nu nämnda avseenden bedöms något behov av ytterligare sekretessbestämmelser föreligga.

I Vägverkets framställning finns förslag om sekretess även i fråga om färdskrivarkortets kortnummer. Utgångspunkten har varit att enbart kortnumret skulle kunna användas som en ingång till systemet och möjliggöra oriktig registrering eller manipulering av uppgifter. Verket har där-

efter förklarat att ytterligare undersökningar visar att så inte är fallet. Prop. 2003/04:83
Något behov av sekretess för kortnumret bedöms därför inte föreligga.

7 Behandlingen av personuppgifter

Regeringens förslag: Bestämmelserna i 5 och 6 §§ lagen (2001:558) om vägtrafikregister ändras *dels* så att ändamålet med registret omfattar även att tillhandahålla uppgifter i fråga om den som ansöker om, har eller har haft färdskrivarkort, *dels* så att det i registret förs in uppgifter om färdskrivarkort med utgångspunkt i vad som behövs för tillämpningen av EG-förordningen om färdskrivare och av föreskrifter som har meddelats i anslutning till förordningen.

Framställningens förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: För att kunna administrera och handlägga de ärenden som uppkommer i fråga om färdskrivarkort behöver uppgifter registreras och behandlas automatiserat. Beträffande förarkorten är det i huvudsak fråga om personuppgifter på motsvarande sätt som gäller för körkort. Även företagskort och verkstadskort kräver behandling av personuppgifter i den mån företaget respektive verkstaden drivs som enskild firma. I personuppgiftslagen (1998:204) finns bestämmelser om sådan behandling av personuppgifter. Genom lagen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter i svensk rätt.

Personuppgiftslagen är subsidiär i förhållande till andra författningar. Således skall bestämmelser som finns i någon annan lag eller förordning och som avviker från personuppgiftslagens bestämmelser gälla framför personuppgiftslagen (2 §). En förutsättning är dock att särreglerna inte står i strid med bestämmelserna i det nämnda EG-direktivet. Sådana avvikande bestämmelser finns ofta i registerförfattningar som reglerar inrättandet och förändret av viktigare register på det offentliga området.

Genom lagen (2001:558) om vägtrafikregister infördes en samlad registerlag för det trafikadministrativa system som tidigare var uppdelat i bil-, körkorts- och yrkestrafikregister samt vissa andra register som Vägverket förde med stöd av tillstånd från Datainspektionen. I lagen finns med avseende på personuppgifter bestämmelser om ändamålet med utgångspunkt i de krav som ställs i direktiv 95/46/EG (5 §). Vidare regleras det övergripande innehållet i registret (6 §), möjligheterna till direktåtkomst (8 §) och samkörning (9 §) samt krav på preciserade sökbegrepp (10 §). Vägverket är personuppgiftsansvarigt för registret enligt personuppgiftslagen (7 §).

Den registrering och behandling av personuppgifter som de nya färdskrivarkorten nödvändiggör faller väl in i det grundläggande syftet med vägtrafikregistret. Skyddet för den personliga integriteten uppnås genom de bestämmelser som finns i lagen. Genom den naturliga anknytning som finns mellan körkort och i första hand förarkort, uppnås också betydande

administrativa fördelar när färdskrivarkorten hanteras inom ramen för ett uppbyggt och väl etablerat registrerings- och tillverkningssystem.

Mot bakgrund av vad nu har sagts delar regeringen Vägverkets bedömning att lagen om vägtrafikregister bör ändras så att registrets ändamål och innehåll omfattar även färdskrivarkorten.

När det gäller de uppgifter om färdskrivarkort som skall föras in i vägtrafikregistret måste regleringen i lagen, på liknande sätt som skett i fråga om körkort och yrkesmässig trafik, vara övergripande till sin natur. Det finns dock skäl att så långt det är möjligt redan i lagen precisera det slag av uppgifter som skall registreras, särskilt mot bakgrund av att EG-förordningen är ett omfattande regelverk med i vart fall det teoretiska utrymmet för registrering av en stor mängd personuppgifter. Ändringen i 6 § bör utformas med hänsyn härtill.

Genom den föreslagna placeringen av det nya ändamålet i 5 § kommer även bestämmelserna om direktåtkomst och samkörning att omfatta uppgifterna om färdskrivarkort. Med beaktande av uppgifternas karaktär, med nära anknytning till körkort och yrkesmässig trafik, anser regeringen att detta ligger i linje med den nuvarande avgränsningen.

8 Ikraftträdande och konsekvenser av förslaget

Ikraftträdande

Införandet av den digitala färdskrivaren är enligt gällande EG-förordningar på området schemalagt så att medlemsstaterna skall kunna utfärda förarkort från den 5 maj 2004. Den tidpunkten är i sin tur bestämd utifrån kravet på digital färdskrivare i nya fordon från den 5 augusti 2004. Införandet är dock försenat eftersom det ännu inte finns någon typgodkänd färdskrivare på marknaden. Kommissionen överväger åtgärder för att nya datum skall kunna beslutas. Tills vidare gäller dock nämnda tidpunkter och de föreslagna lagändringarna bör därför träda i kraft så snart som möjligt.

Konsekvenser av förslaget

Vägverkets verksamhet med anknytning till vägtrafikregistret är avgiftsfinansierad. Den utökning av registerverksamheten som förslaget medför kommer att finansieras genom avgifter för ansökan om och utfärdande av färdskrivarkort.

5 §

Genom tillägget i *första punkten* utökas vägtrafikregistrets ändamål till att omfatta den administrativa hanteringen av färdskrivarkorten. Vad som menas med färdskrivarkort framgår av den angivna EG-förordningen.

6 §

Genom tillägget i *första stycket* klargörs att vägtrafikregistret skall innehålla uppgifter i fråga om färdskrivarkorten. I första hand är det uppgift om innehavet som skall föras in i registret men paragrafen omfattar även sådana uppgifter av närmare angivet slag som i övrigt behövs för tillämpningen av EG-förordningen och anslutande nationella föreskrifter. Uppräkningen avser att fånga in samtliga uppgifter som behövs för Vägverkets hantering av färdskrivarkorten. I allt väsentligt skall den yttre ramen för registreringen rörande färdskrivarkort vara av samma slag som i dag gäller för körkort i enlighet med regleringen i förordningen (2001:650) om vägtrafikregister.

Förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 3 § sekretesslagen (1980:100) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagna lydelse

5 kap.

3 §

Sekretess gäller för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om chiffer, kod eller liknande metod som har till syfte att

1. underlätta befordran eller användning i allmän verksamhet av uppgifter utan att föreskriven sekretess åsidosätts, eller

2. göra det möjligt att kontrollera om data i elektronisk form har förvanskats,

om det kan antas att syftet med metoden motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i verksamhet som avser förändring av eller uttag ur vägtrafikregistret för uppgift om körkorts referensnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att kontrollen av körkorts äkthet motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess gäller för uppgift som rör tillverkning av färdskrivarkort om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att syftet med metoden för tillverkning av färdskrivarkort motverkas om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i verksamhet som avser förändring av eller uttag ur vägtrafikregistret för uppgift om färdskrivarkorts kortnummer, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan fara för att användandet av kortet motverkas om uppgiften röjs.

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2001:558) om vägtrafikregister skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om

a) fordonsägare,

b) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen,

c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafik- ärende, *eller*

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning,

c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafik- ärende,

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning, *eller*

e) den som ansöker om, har eller har haft färdskrivarkort enligt lagen (0000:000) om kontroll av kör- och vilotider samt färdskrivare,

2. försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgifter om personer under 1 a), b) och d) utgör underlag för prövningar eller beslut,

3. information om fordonsägare för trafiksäkerhets- eller miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott,

4. aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register, samt

5. uttag av urval för direkt marknadsföring av information om fordonsägare, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204).

I vägtrafikregistret förs det in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,
2. a) behörighet enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,
b) förarutbildning och förarprov,
c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen,
3. a) behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,
b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller gods-transporter, *samt*
4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning.

b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller gods-transporter,

4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning, *samt*

5. *innehav av färdskrivarkort enligt lagen (0000:000) om kontroll av kör- och vilotider samt färdskrivare.*

I registret förs det dessutom in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

Personuppgifter får endast föras in för de ändamål som anges i 5 §.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2003/04:83
Bilaga 2

Följande remissinstanser har yttrat sig över Vägverkets förslag till lag om kontroll av kör- och vilotider samt färdskrivare. Justitieombudsmannen (JO), Hovrätten för Västra Sverige, Kammarrätten i Jönköping, Länsrätten i Stockholms län, Riksåklagaren, Rikspolisstyrelsen, Brottsförebyggande rådet (BRÅ), Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC), Länsstyrelsen i Stockholms län, Godstransportdelegationen, Statens institut för kommunikationsanalys (SIKA), Länsstyrelsernas samrådsgrupp för körkort och yrkesmässig trafik (LAKY), Svenska Lokaltrafikföreningen (SLTF), Svenska transportarbetareförbundet, Sveriges transportindustriförbund och Svenskt Näringsliv.

Svenska Åkeriförbundet, Svenska bussbranschens riksförbund, Biltrafikens arbetsgivareförbund och Bussarbetsgivarna har inkommit med ett gemensamt remissyttrande.

AB Svensk Bilprovning, Svenska taxiförbundet, Polisförbundet och Säkring av gods i trafik (SAGIT) har inte inkommit med något remissyttrande.

Lagrådets yttrande

Prop. 2003/04:83
Bilaga 3

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2004-02-16

Närvarande: f.d. regeringsrådet Karl-Ingvar Rundqvist, justitierådet Torgny Håstad och regeringsrådet Göran Schäder.

Enligt en lagrådsremiss den 12 februari 2004 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av ämnessakkunnige Bengt Magnusson.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 4 mars 2004

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Ulvskog, Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Lövdén, Ringholm, Bodström, Sommestad, Lund, Andnor, Nuder, Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin

Föredragande: statsrådet Messing

Regeringen beslutar proposition 2003/04:83 Digitala färdskrivare vid vägtransporter

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
---------------------------	---	--

Lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister

31985R3821